

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КИТАЮВ 21 СТОЛІТТІ

АнтонюкБ., аспірант, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана»

Гороховська Н., студентка, ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Міжнародна конкурентоспроможність є одним із головних пріоритетів соціально-економічної політики держави в умовах глобалізації та нестабільності конкурентного середовища. Китай нарощує конкурентні позиції на глобальному ринку високотехнологічної продукції завдяки зростанню фінансування науки і досліджень, захисту інтелектуальної власності, мотивації науково-дослідницького персоналу.

Серед наукових праць, в яких досліджуються теоретичні основи міжнародної конкурентоспроможності, аналіз причин і умов виникнення конкурентних переваг, а також проблеми забезпечення високої конкурентоспроможності окремих країн та пошуку ними новітніх форм її досягнення, необхідно виділити дослідження таких зарубіжних вчених, як М. Портер, Дж. Сакс, А. Харт, С. Коен, Р. Камані, Р. Хагінс, Г. Хемел, К. Прахалад, Е. Харгадон, С. Харісон, Г. Чесброу, Й. Шумпетер, Дж. Хау, М. Робінсон, А. Баркер, Е. Дандон, Лі Цзяньпін, Лі Мінрон, Ван Цінан, Лі Ціанціан та інших.

Метою дослідження є аналіз міжнародної конкурентоспроможності Китаю та дослідження механізмів забезпечення його високого конкурентного статусу на світовій арені.

Світовий досвід доводить, що глобальна конкурентоспроможність національної економіки може швидко підвищуватись внаслідок реалізації системи цілеспрямованих дій, в яких значна роль належить інститутам держави. Відомий експерт із теорії конкурентоспроможності М. Портер у своїх останніх роботах зазначає, що метою будь-якого уряду та його стратегічним напрямком є створення такого середовища, в якому фірми зможуть підвищувати свої конкурентні переваги, а добробут населення зростатиме.

За результатами щорічного звіту глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього Економічного Форуму Китайська Народна Республіка (КНР) у 2014–2015 роках знаходиться на другому етапі економічного розвитку, що базується на ефективності та продуктивності функціонування економіки та займає 28 місце у рейтингу Глобального Індексу Конкурентоспроможності (ГІК) серед 144 країн світу. У рейтингу КНР знаходиться поряд з такими країнами як Франція (23 місце), Саудівська Аравія (24 місце), Ірландія (25 місце), Республіка Корея (26 місце) та Ізраїль (27 місце). Разом з тим необхідно відзначити, що Китай міцно тримає свої позиції та упевнено їх покращує. Якщо ще 10 років тому у 2005 році Китай займав у рейтингу 46 позицію з результатом у 4,29

бали, то з року в рік цей показник зростає і сьогодні у звіті за 2014–2015 роки Китай займає 28 позицію з результатом у 4,89 бали [2–8].

Попри існування багатьох проблем Китай залишається лідером серед країн БРІКС за ГІК та з великим відривом випереджає Росію (53 місце), Південну Африку (56 місце), Бразилію (57 місце) та Індію (71 місце). За факторами ефективності Китай є безперечним лідером за розміром ринку після США. Китай займає першу сходинку в рейтингу за розмірами зовнішнього ринку та другу позицію за розмірами внутрішнього ринку та ВВП. Високі результати Китай має у сьомій категорії «Ефективність ринку праці» займаючи 15 місце в рейтингу за такими показниками як практика найму і звільнення та оплата праці і продуктивність. Крім того, Китай має гарні показники за здатністю до залучення талантів з усього світу (27 місце). На невисокому рівні залишається якість системи освіти (52 місце); якість навчання математичним і природним наукам (56 місце); якість управління в школах (85 місце); доступ до мережі Інтернет у школах (38 місце). Слабким залишається фінансовий ринок та технологічна складова розвитку. Хоча певних зрушень було досягнуто у питаннях доступу до кредитів (21 місце) та у доступності венчурного капіталу (13 місце).

Результати звіту про конкурентоспроможність доводять, що інноваційна сфера залишається пріоритетною для уряду Китаю і потребує подальшого розвитку. За останні роки було втілено в життя багато проектів та реформ для підвищення інноваційності економіки Китаю: постійно зростають витрати на дослідження розробки (23 місце в рейтингу); зростають витрати уряду на закупівлю передових технологій (10 місце); уряд підтримує кооперацію університетів та приватного сектора у питаннях проведення досліджень, невпинно зростає обсяг високотехнологічного експорту та імпорту тощо. Завдяки такій злагодженій роботі уряду, Китай з року в рік займає все вищі позиції за показниками інноваційності... [2].

Незважаючи на поступове вповільнення розвитку економіки Китаю, показники темпу приросту ВВП є одними з найвищих у світі. Стрімке зростання китайської економіки спонукало активні дискусії навколо питання глобального економічного лідерства КНР у найближчому майбутньому. У 2014 році обсяг ВВП Китаю складав близько 60% ВВП Сполучених Штатів Америки (США) (порівняно з 59% у 2013 році), але цей розрив поступово скорочується завдяки високим темпам росту ВВП Китаю. За даними Міжнародного Валютного Фонду в 2014 році Китай випередив США та решту країн світу за ВВП за паритетом купівельної спроможності (ПКС). ВВП Китаю за ПКС у 2014 році складає 17617,3, США – 17418,9 млрд дол. США. Так, за прогнозами Міжнародного Валютного Фонду та Світового банку, ВВП Китаю за ПКС стабілізується на рівні 18975,9, в той час як ВВП США виросте лише до рівня 18124,7 млрд дол. США, що підтверджує гіпотезу глобального лідерства КНР, адже розрив у показниках буди лише зростати [2].

Виважена політика уряду дозволила Китаю перейти до політики відкритої економіки, заснованої на експортно-орієнтованій моделі розвитку таким чином, що зростання валютної виручки від продажів направляється на інвестування техно- і наукоємності

економіки, освоєння новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, впровадження сучасних схем промислової логістики тощо. Саме інноваційний шлях розвитку Китаю, нарощення темпів витрат на НДДКР, кількості дослідників, підтримка та стимулювання інноваційного розвитку забезпечить подальший стрімкий розвиток Китаю та досягнення глобального економічного лідерства в майбутньому, що забезпечує міжнародну конкурентоспроможність КНР в довгостроковій перспективі.

Література

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: Регіональний аспект.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:file:///C:/Users/pc/Downloads/2005_1_antoniuk_ukr%20(6).pdf.
2. China 2030. The World Bank. Development Research Center of the State Council, the People's Republic of China. [Electronic resource]. – Available at : <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/China-2030-complete.pdf>.
3. China and the World: Scenarios to 2025 / World Economic Forum [Electronic resource]. – Available at : http://www3.weforum.org/docs/WEF_Scenario_ChinaWorld2025_Report_2010.pdf.
4. ChinaOutlook 2015 KPMG [Electronic resource]. –Available at : <http://www.kpmg.com/CN/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/China-Outlook-2015-201501-v1.pdf>.
5. China's Economy Realized a New Normal of Stable Growth in 2014 National Bureau of Statistics of China / 20/01/2015.[Electronic resource]. – Available at : http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201501/t20150120_671038.html.
6. The Global Competitiveness Report 2014 – 2015. [Electronic resource]. – Режимдоступу:<http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>
7. TheGlobalInnovationIndex 2014. TheHumanFactorinInnovation.[Electronic resource]. –Available at : <http://global-indices.insead.edu/gii/documents/GII2014report.pdf>.
8. The World in 2025 Rising Asia and Socio-ecological Transition.[Electronic resource]. – Available at : http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/the-world-in-2025-report_en.pdf.